

**Штрихи життєвого та творчого шляху Фреїка Дмитра
Михайловича
(5.04.1943-5.06.2015)**

Фреїк Дмитро Михайлович народився 5 квітня 1943 р. у селі Кінашів, Галицького району, Івано-Франківської області.

Семирічну освіту отримав у місцевій, а середню – у Більшівцівській середній школі Івано-Франківської області. У 1959-1964 рр. навчався на фізико-математичному факультеті Івано-Франківського державного педагогічного інституту, який закінчив з відзнакою за спеціальністю „Фізика і загально-технічні дисципліни". З 1964 р. по 1968 р. навчався в аспірантурі Львівського університету за спеціальністю „Фізика твердого тіла", яку завершив захистом кандидатської дисертації (1968 р.).

У 1968 р. повернувся до Івано-Франківського педагогічного інституту на посаду викладача кафедри фізики. У 1984 р. захистив докторську дисертацію. З 1978 р. – завідувач кафедр методики фізики, фізики, фізики і хімії твердого твердого тіла. Водночас з 1999 р. – директор Фізико-хімічного інституту при Прикарпатському університеті.

Професор Фреїк Д.М. – визнаний вчений з міжнародним іменем зі створеного ним наукового напрямку з напівпровідникового матеріалознавства – фізики і технології кристалів, тонких плівок і наносистем сполук АІВVI та АІVВVI.

Одним із перших в Україні, ще у 70-і роки минулого сторіччя, Фреїк Д.М. розпочав дослідження методів вирощування і вивчення структури та фізичних властивостей тонких плівок халькогенідів металів другої та четвертої груп– на той час нового типу матеріалів з напівпровідниковими властивостями.

Продовжує успішно працювати заснована професором Фреїком Д.М. наукова школа з широкого кола співробітників, докторантів, аспірантів, магістрантів і студентів, яка широко відома своїми працями науковій громадськості як нашої держави так і далеко за її межами. Фреїк Д.М. співавтор понад 700 монографій, наукових статей, авторських свідоцтв на винаходи та патентів України. Під його науковим керівництвом захищено 60 докторських і кандидатських дисертаційних робіт. Здійснено виконання ряду наукових проектів. Заснований за його ініціативою на фізико-технічному факультеті досі працює щотижневий науковий семінар з проблем фізичного матеріалознавства, який є справжньою школою для молодих науковців. Він засновник і головний редактор до кінця своїх днів національного наукового журналу „Фізика і хімія твердого тіла", який є фаховим виданням із фізико-математичних, хімічних та технічних наук.

Фреїк Д.М. мав міжнародне визнання: нагороджений медаллю РАН "Академік Курнаков Микола Семенович" (1978 р.), Міжнародним грантом Дж. Сороса (1995 р.), обраний дійсним членом Нью-Йоркської Академії

Наук (1996 р.), академік Міжнародної термоелектричної академії наук (2002 р.), член американського Товариства з вирощування кристалів (2003 р.), Соросівський професор (1997 р.), Видатний вчений XX століття (біографічний центр Кембридж, Англія) (1999 р.), Лідер нової епохи (центр Barons Who's Who, Каліфорнія, США) (2000 р.), Лауреат премії "Галицькі кмітливіці-2001 і 2007", „Людина-2001" (Кароліна, США), нагороджений відзнакою "За вклад у науку" ДФФД МОН України (2008) і МОН України "За наукові досягнення", та відзнакою державного департаменту інтелектуальної власності України "Творець", орденом «За заслуги III ступеня» (2009), дипломом «Відомий науковець року» (2011), Лауреат щорічної премії імені Г. Терсенова (2012 р.) Івано-Франківської ОДА і обласної ради та ТВР і СНІО України», обраний академіком Академії наук вищої школи України (2007),

Фреїк Д.М. – був ініціатором створення ряду громадських організацій: Івано-Франківського відділення Українського фізичного товариства, Асоціації „Вчені Прикарпаття", Івано-Франківського відділення наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка. Був головним редактором Вісника Прикарпатського університету „Математика. Фізика", головою спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій зі спеціальностей фізика і хімія поверхні та хімії твердого тіла, членом ряду спеціалізованих рад у інших вузах України, експертом ВАК України, членом наукової ради НАН України з фізики напівпровідників і діелектриків, членом редакційної колегії наукових журналів „Фізична інженерія поверхні, „Вісник ЧНУ. Фізика. Електроніка", членом оргкомітетів міжнародних конференцій (New Electrical and Electronic Technologies and their Industrial Implementation, Фізика напівпровідників, International Symposium "Thin Films in Electronics", International Conference on Modification of Properties of Surface Layers on Non-Semiconducting Materials Using Particle Beam).

Фреїк Д.М. – не тільки визнаний вчений, але і висококваліфікований викладач, який зробив вагомий внесок у підготовку спеціалістів вищої кваліфікації як для освіти так і для промислового потенціалу України.

Фреїк Д.М. був завжди у творчому піднесенні, сповнений оптимізму в науці і задоволений потенціалом створеної ним наукової школи, яка успішно розв'язує важливі проблеми фізико-хімічного матеріалознавства.

Фреїк Д.М. – був ініціатором і організатором проведення відомих міжнародних конференцій з фізики і технології тонких плівок та наносистем, які стали фактично синтезуючим центром науки у нашій державі із цього напрямку.